

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

PROSLAVA ARMADE. — Ker je Jugoslavija pod Titom izrazito militaristična država, zato ima armada povsod veliko besedo. Saj je Tito sam vrhovni vodja države in armade obenem. 22. dec. so proslavljali šesto obletnico ustanovitve "nove" armade "nove" Jugoslavije. Šest let je tedaj, odkar je začel Tito igrati vojaka. Ta dan so imeli parade in govore. General Vukmanović je govoril, kot so govorili Hitlerjevi in Mussolinijevi generali. Trdil je, da je jugoslovanska armada nepremagljiva. To da se mora posebej povedati v času, ko Amerika pripravljala vojno, da z njo osvoji celi svet. Najbrž v Ameriki še ne veste tega, da hočete osvojiti celi svet. Prav, da vam je to razodel Titov general. — Vsaka javna manifestacija v Jugoslaviji izveni sedaj v napade na Ameriko.

SE PAR BESED O JUGOSLOVANSKI VOJSKI. — Pisali smo že o tem, da gre 23% jugo-

slovanskega proračuna za armado. Ko je na tisoče in to tisoče hiš še v razvalinah od zadnje vojke, vendar nima prednosti obnavljanje teh hiš, ampak puška in kanon. Jugoslovanska vojska dejansko pomeni gospodarsko propast jugoslovanskih narodov. Ogromno delo gre za čisto neproduktivne svrhe armade.

Druge značilnosti je, da postaja jugoslovanska armada vedno bolj ruska armada. Pisali smo že o tem, da je šlo na Rusko mnogo mladih oficirjev, da se tam nauče ruskega načina oboroženja in vojskovanja. Pa ne samo to. Na jugoslovanskih vojaških šolah poučuje mnogo Rusov in na važnih mestih v armadi odločujejo ruski visoki častniki. Če bi kdaj res prišlo do kakšne vojske med Vzhodom in Zahodom, bo jugoslovanska armada (in seveda tudi bolgarska) dejansko samo del ruske vojaške sile.

(Dalje na 3. strani)

DANES DOBIMO BELO ODEJO, TRDI VREMENSKI URAD

Preko noči nam je v Clevelandu nekoliko pobelilo in tudi precej mrzlo je bilo jutraj. Vremenski urad obeta za drevi še mrzleje, kakih 11 stopinj nad ničlo, dočim je bilo sinoči o polnoči 19 nad ničlo.

Oserednje države bodo dobile pa danes mrzel val, ki bo držal kakih 5 dni, ki bo eden najbolj mrzlih v tej seziji.

Truplo otroka je nosila 8 mesecev s seboj

Detroit. — Tukaj so prijeli neko Verno Rodgers, ki je pred 8 meseci zadavila svoje novorojeno dete in potem truplo nosila s seboj od stanovanja do stanovanja, kakor se je selila. Zadnja gospodinja, pri kateri je stanovala, je našla truplo v omari.

Židje priznajo, da je bil dinamit kupljen

New York. — Židovska agencija priznava, da je kupila od preostanka ameriške armade 199 ton dinamita, katerega je hotela poslati v Palestino. Pravijo, da je bilo vse kupljeno poštenim potom in bi bilo pošteno odpuščeno v Palestino, da ni policija vse zaplenila.

KO JE LEŽALA POLJSKA POMANDRANA NA TLEH, JI JE STOPILA ZA VRAT RUSIJA

Stanislav Mikolajčik, vodja poljske kmetijske stranke in bivši premier Poljske, priobčuje v Cleveland News svoje zgodovinske spomine. Včeraj pove, kako je Poljsko izdajasko napadla Hitlerjeva Nemčija ter jo v nekaj dneh zmelela in pomandrala v prah s svojo ogromno bojno silo.

Poljski rodoljubi, med njimi tudi Mikolajčik, ki je stopil v armado kot prostak v obrambo domovine, so bežali pred nemškimi hordami proti vzhodu. Ker so imeli z sosedno slovansko Rusijo nenapadno pogodbo, so upali, da se bodo lahko zatekli tje in si rešili vsaj golo življenje, če ne bo slovanska Rusija prihitela celo na pomoč bračkom Poljakom ter jih branila pred skupnimi dednimi sovražniki —

Rusija ovira politično stabilnost sveta, je trdil tajnik Marshall

Ponovno urgira kongres, naj odobri ves Marshallov načrt, ali pa nič

Washington. — Državni tajnik Marshall je izjavil pred odsekom poslanske zbornice za zunanje zadeve, da je Sovjetska Rusija tista, ki ovira stabilizacijo vsega sveta. Svaril je ponovno kongres, naj odobri načrt za obnovo Evrope v celoti, kakor ga je predložila vlada, ali naj ga pa v celoti zavrne.

Svaril je dalje, če kongres tega načrta ne bo odobril, ali ga bo zmanjšal, bo nastala v zapadni Evropi politična praznina, katero bodo kmalu napolnili komunisti.

Ako tega načrta kongres ne odobri, je dalje izjavil Marshall, bo to oslabilo našo obrambno pozicijo in izdatki, ki bi jih imeli za varnost naše dežele radi tega, bi daleč presegali vsoto, ki jo zahteva zdaj obnova Evrope, zapadne Evrope, ki bi lahko služila na naš obrambni zid.

"Zato ponavljam, da bi storili usodno napako, ako bi odobrili samo polovičarsko podporo za obnovo Evrope. Ako ne moremo sprejeti totalnega programa, potem ga zavrnimo vsega in glejmo, kako se bomo samci branili pred silami, ki prežijo na nas," je izjavil državni tajnik.

Polzvedovalni kotiček

Marija Petkovšek bi rada zvedela za naslov svoje sestre Franciške Ipavec roj. Petkovšek, stara okrog 60 let, doma iz obč. Rovte pri Logatcu. V Ameriki se nahaja okrog 40 let. Ona ali njeni sorodniki so prošenji, da se zgledajo na naslov: Marija Petkovšek, Velden am Woerter See, Vila Malota, Kaernten, Austria.

Kdo ve za naslov Andreja Porovne, doma iz Glinj, fara Cerklje na Gorenjskem. Svoje čase je prebival v Chicagu. Naj bi se javil bratu: Franc Porovne, Viale Panzocchi 14, Bologna, Italy.

Alojz Oblak in brat Franc iščeta strica Jožefa Vogriča, ki je odšel v Ameriko leta 1914 iz vasi Steverjan pri Gorici. Dekliško ime njegove žene je Uršula Pintar. Naj se javi na naslov: Alojz Oblak, Jugoslav D. P. Camp Blok 2, Bad Aibling (Bajern) Germany.

V FLORIDI SE IMAJO KAR DOBRO, PIŠEJO

Iz Bradenton, Florida piše Frank Ivančič iz Saranac Rd., da je zdaj tam 6 Slovencev. Mesto Bradenton je prav čedno in ima veliko turistov ob tem času. Vreme je lepo in tudi gorko je zopet, dočim je bilo nekaj dni bolj hladno. Prav tople pozdrave (to se razume) pošiljajo vsem prijateljem v Clevelandu: Mr. in Mrs. Frank Ivančič, Mr. in Mrs. Roitz ter Mr. in Mrs. Mramor.

Mr. Ivančič je poslal tudi ček za \$25 za slovenske begunce, za kar se mu prav iskreno zahvaljujemo.

Republikanci hočejo odsekati od proračuna najmanj 5 milijonov

Niso še povedali, kje bodo začeli sekati, toda pomoč Evropi je tarča

Washington. — Republikanci v kongresu se pripravljajo, da bodo odbili od proračuna, ki ga je predložil predsednik Truman, najmanj 5 milijonov dolarjev. V tej kampanji za varčevanje pri vladi bo Marshallov načrt za pomoč Evropi najbrže glavna tarča.

Toda dokler se ne sestaneta oba odseka za proračun, ne bodo povedali, pri kateri postavki proračuna bodo začeli z sekanjem.

Predsednik je, na primer, zahteval pol milijona dolarjev za splošno vojaško treningo, katere kongres niti potrdil še ni in je morda še ne bo eno leto. Torej ta vsota gre že lahko iz proračuna, pravijo republikanci.

Dalje je rekel Mr. Truman da bo potreba za prvo pomoč po Marshallovem načrtu \$6,800,000,000, kar naj bi zadostovalo za prvih 15 mesecev, dočim trdi na drugi strani, da se bo rabilo za prvih 12 mesecev samo 4 milijone dolarjev. Taka nesoglasja za predsednika narodne skupščine. Dobil je 317 glasov, komunist Raol Calas pa jih je dobil 174.

Herriot je predsednik skupščine

Pariz. — Edouard Herriot, star 75 let, vodja radikalnih socialistov, je bil ponovno izvoljen za predsednika narodne skupščine. Dobil je 317 glasov, komunist Raol Calas pa jih je dobil 174.

Mesa ne bomo poslali v Evropo, dokler ga bo lukaj manjkalo

Poljedelski tajnik je zagotovil kongresu, da Evropa ne dobi mesa

Washington. — Poljedelski tajnik Anderson je zagotovil kongresu, da ko bomo odobrili Marshallov program za obnovo Evrope, ne bo rečeno, da bomo poslali iz Amerike tudi govedino, avinjino ali jagnjetino.

Anderson je izjavil pred senatnim bančnim odsekom, da Zed. države faktično nimajo druge izbire, kot da izvedejo Marshallov načrt, katerega se bo lahko izvedlo.

Pred odsekom poslanske zbornice je pa pričal Lewis Douglas, ameriški poslanik za Anglijo, ki je tudi priporočal, da kongres odobri Marshallov načrt za pomoč Evropi.

Poljedelski tajnik je potrdil, da je mnogo evropskih držav vprašalo za dovoz mesa, toda prihodnji dve leti se ga ne bo moglo dati iz Zed. držav, ker ga tukaj ne bo dovolj; treba ga bo dobiti kje drugje.

Govori se, da se je organizirala skupina republikanskih senatorjev, ki bodo skušali zmanjšati vsoto, za katero je vprašala vlada za izvedbo Marshallovega programa.

DVOJE LETAL JE BILO V CLEVELANDU IZ EVROPE

Včeraj je pristalo na clevelandskem letališču dvojce letal, ki sta vozila potnike iz Evrope. Eno bi moralo pristati v New Yorku, drugo pa v Newarku. Toda tam je bila taka megla, da pilota nista mogla pristati in ukazali so jima, naj letita v Cleveland in tam pristaneta na tleh.

Prvo letalo je priletelo iz Londona z 27 potniki. Drugo je bilo iz Frankfurt, Nemčija. Nekaj letal, ki so bila namenjena v New York, so poslali tudi v Columbus, Ohio.

Spomladi bo pomanjkanje mesa največje

Washington. — Poljedelski tajnik Anderson je rekel, da bo v marcu, aprilu in maju največje pomanjkanje mesa in da je treba za takrat imeti vse pripravljeno, da se meso racionira in prepreči kaos.

DO 100 RIBICEV SO REŠILI, KO SE JE ODTRGAL LED

Union, Wis. — V nedeljo so tukaj rešili od 75 do 100 fantov in mož, ko se je odtrgala ogromna plošča ledu v Green Bayu. Močna sapa je nosila ploščo od brega, ko je pravočasno prišla pomoč. Samo 5 moških do večera niso mogli rešiti in tiste je potem skušala doseči obrežna straža.

Fantje in moške so bili na ledu, kjer so si napravili luknje in skozi nje lovili ribe, ko se je led odtrgal in plošča zaplavala od brega.

Vojna z Rusijo je nemogoča, ker Rusija ni pripravljena

Tako je izjavil bivši angleški zunanji minister, Samuel Hoare

Pred trgovsko zbornico v Clevelandu je včeraj govoril angleški finančnik in bivši zunanji minister Anglije, Samuel Hoare. Vojna z Rusijo je nemogoča stvar, je izjavil Hoare, ker Rusija na vojno ekonomsko ni absolutno nič pripravljena.

Dalje je izjavil Hoare, da se Evropa ne bo postavila na noge brez ameriške in angleške pomoči. Anglija ne more nikoli Zed. državam, kaj naj store, je rekel, ampak če ne bo do storitve nesar, bo posledica kaos v Evropi in to, na kar računajo komunisti.

Izjavil je tudi, da Anglija še ni na koncu. Je res, da potrebuje nekaj pomoči, ampak tudi brez nje si bo opomogla, čeprav bo to vzelo dlje časa, med tem bo pa Evropa popolnoma na tleh.

NOVI GROBOVI

Jože Repar

Kakor smo že včeraj nakratko poročali je umrl Jože Repar. Zadnjih 7 let je bil vdovec, odkar se je smrtno ponesrečila njegova soproga, zadeta od avtomobila. Pokojni je bil star 73 let, vaje trdega dela od otroških let. Odkar se je poročil, je bil z Johnom Gerbec v Barberton, si je pečlari.

Dalje zapušča sina Jožeta, ki je ravno doslužil Strica Sama pri mornarici, kjer je bil 6 let. Sin Frank, ki je služil v vojni pri letalcih, se je izgnal na potu domov nekje nad oceanom ter je bil proglašen za mrtvega leta 1945. Zapušča tudi brata Martina, ki je 8 leta starejši. V Ameriko je dospel leta 1900 iz Kamnika, fara Preserje. Delal je pri NYC železnici, zadnja tri leta je živel v pokoju.

Bil je član društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ in podružnice 5 SMZ. Pogreb bo v petek jutraj ob 9:30 iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na pokopališče sv. Pavla v Euclid, kjer že počiva soproga in svak.

Mary Strubel

Rudolf Hočevar je dobil sponzorčilo, da mu je 11. januarja umrla v Canon City, Colorado, sestra Mary Strubel roj. Hočevar. Bila je doma iz Kompolja pri Dobrem polju. V Clevelandu zapušča več drugih sorodnikov in znancev iz mladih let.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLANJEM

Razne drobne novice iz Clevelanda in iz okolice

Prevzem garaže—

Max Zelodec je prevzel od Frank Richa "East 61st St. garažo." Max je mojster v popraviljanju avtnih ogrodiv, fenderjev in vsega drugega ter v barvanju istih. Mnogim je poznan, ko je delal v družbi z John Poznikom na 152. cesti. Kadar vaš avto potrebuje barvanja ali ogrodiv popravila, ga zapeljite k njemu in popravil go bo, da bo kot nov.

V Florido—

Mr. in Mrs. A. Diebold iz 21970 St. Clair Ave., Euclid, sta odšla v Florido, odkoder odpotujeta z letalom v Južno Ameriko. Vrnila se bosta enkrat v aprilu. Mrs. Diebold je hči Mrs. Papež iz 554 E. 140. St.

Zaroka—

Mr. in Mrs. John A. Novak, 566 E. 108. St. naznanjata, da se je zaročila njihova hčerka Bernice May z Mr. Paul S. Zoldak iz 1378 E. 81. St. Poroka bo enkrat v aprilu. Mrs. Diebold je hči Mrs. Papež iz 554 E. 140. St.

Novi uradniki—

Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ ima za letos sledeči odbor: Predsednik Ulrich Zubi, podpredsednik Josephine Trunk, tajnica Mary Zupancić, 6124 Glass Ave. tel. EX 4767, blagajnik Frank Kern, zapisničarka Julija Tomšič, nadzorni odbor: Jennie Grčar, Anton Klančar, Billie Janša. Seje so vsako prvo nedeljo v mesecu od 2 pop., staro poslojpe SND.

Lepa prilika—

Ženske si prihranite lep denar, če se te dni ogledate v Anžlovjarjevi Dept. trgovini na 6214 St. Clair Ave. Tam imajo zdaj čistilno razprodajo na raznem blagu, kar lahko razvidite iz oglasa.

Važna seja nocoj—

Društvo sv. Ane št. 4 SDZ ima nocoj ob 8 sejo v navadnih prostorih. Tajnica bo pobirala assessment od 6 zvečer naprej.

Bančna seja—

Nocoj ob 8 bo delniška seja slovenske North American banke. Vsi delničarji so vabljeni, da se udeležijo.

Srnlakova večerja—

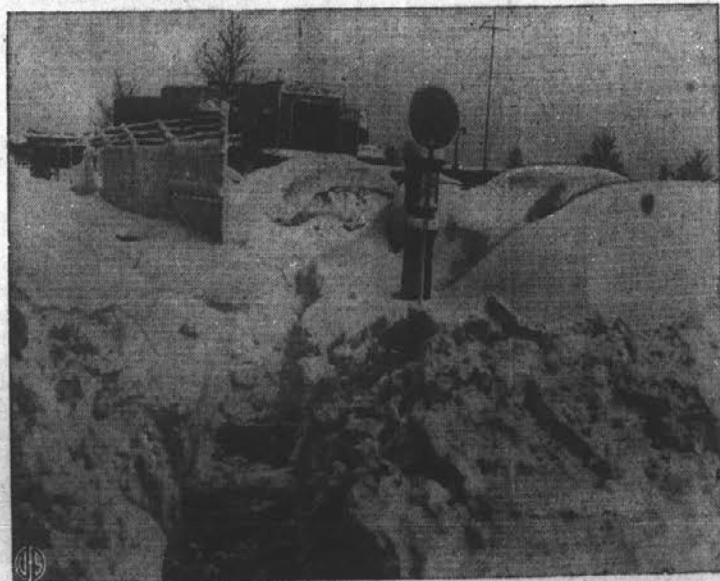
V nedeljo 18. januarja bo v Slovenskem domu na Holmes Ave. srnlakova večerja in lovski ples, kar priredi Euclid Rifle klub. Preskrbite si vstopnice pravočasno, ki jih dobite pri članih. Kakor vsako leto, tako bo tudi zdaj najlepša zabava in v vseh ozirih fina postrežba.

Seja bo jutri—

Seja društva sv. Cirila in Metoda 191 KSKJ ne bo nocoj, ker bodo seje od zdaj naprej vsak 3. četrtek v mesecu v navadnih prostorih. Prosi se velike udeležbe, ker bodo prečitani tudi računi za prešlo leto.

Iz raznih naselbin

Painesville, O. — Emily Hosta, hčerka Mr. in Mrs. John Hosta se je na božični dan zaročila z Johnom Mohorčičem, sinom Mr. in Mrs. John Mohorčič iz Painesville, O. Zaročenka je graduirala iz višje šole v Painesville, zaročenec pa iz Collinwood višje šole ter je točasno uslužben pri mestu v Painesville, O.

Tako je izgledalo La Guardia letališče v New Yorku po zadnji snežni nevihti. Snega je bilo zapadlo nad dva čevlja na debelo in je vse bolj izgledalo kot da je to letališče kje na severnem tečaju kot pa v New Yorku.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
\$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

1948	JANUARY	1948
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 9 Wed., Jan. 14, 1948

Nov Vzhodni imperij

Pet sto let po propadu starega Vzhodnega imperija, čigar glavno mesto je bilo Carigrad, je vstal nov Vzhodni imperij s svojo prestolnico Moskvo. Ta nov imperij je upravljan po starem imperialnem sistemu. On ima svojo centralno vlado, ki izvaja svojo kontrolo nad velikim številom držav in plemen, vladanih po različnih oblikah samovlade. Ta novi imperij ima svojo ogromno armado, ki je vsak trenutek pripravljena za akcijo kjer koli v Evropi. Ima svoje uradnike in agente znotraj in zunaj svojih mej. Imperij ima celo svojo državno religijo ali vero, zapopadeno v najstrožji komunistični dogmi.

Stari Vzhodni imperij je temeljito preživel s svojim vplivom novega. Ko je padel zadnji cerigrajski Cezarjev v obrambi glavnega mesta ter so pričeli Turki izvajati svojo neprekinjeno vladavo, si je Ivan Veliki, knez Muskovitski, nadel naslov carja ali cesarja. Za ženo si je vzel bizantinsko kneginjo ter dodal svojega dvoglavega imperialnega orla grbu Muskovije. In vse od tistega časa so ruski carji našli podporo svoji zunanji politiki v legendi, da so legitimni dediči starega Vzhodnega imperija. Novi vladarji Rusije tudi niso še nikoli podvomili, da bi ne bili legitimni dediči ambicij ruskih carjev.

Danes je Evropa razdeljena ne kot v zadnjih dneh Rimskega imperija v zapadni in vzhodni imperij, temveč v Vzhodni imperij na eni, in v število svobodnih ter neodvisnih držav na drugi strani. Na razvalinah Zapadnega imperija so vstali žilavi novi narodi: Vzhodnemu imperiju sta vladali okorela diktatura in pravoslavna cerkev, ki je tvorila svoj lasten department države.

Te tradicije so privedle do stanja, ki je danes uveljavljeno. Šestnajst zapadnih držav se je odzvalo pozivu za sodelovanje z Marshallovim načrtom. Ne tako Moskva. Kajti kadar Moskva govori in ukazuje, jo mora vsaka država članica Vzhodnega imperija slepo in brezpogojno ubogati. Kakor nekdanje province starega Vzhodnega imperija, tako morajo zdaj te države žrtvovati svoje lastne interese imperialni politiki, v kateri nimajo najmanjše besede.

Ta divizija med Vzhodom in Zapadom leži danes težko na vesti zapadnega sveta. Ona je največja nevarnost miru, katerega si v zapadnem svetu vsak in pred vsem drugim želi.

V zgodovinskem pogledu so bili stroški te razdelbe tudi silno visoki. Tej razdelitvi se je zahvaliti za zaostalost ljudstev Vzhodne Evrope. Izguba zapada je bila večinoma v kulturnem oziru. Spor med rimsko in grško Cerkvijo, ki je bil zgolj doktrinar in tako obskuren ali malenkosten, da večina ljudi sploh ni vedela, za kaj prav za prav gre, je odrezal Zapad za cela stoletja od njegove dediščine, zapopadene v grški literaturi, filozofiji in znanosti.

Če merimo s starimi merami rimske ali grške Cerkve bi morali soditi, da si je pridobil novi Vzhodni imperij mnogo več teritorija, kot je bil do njega upravičen. Litvanci, Poljaki in Čehi spadajo na vsak način na Zapad; Vzhodni imperij si bolj upravičeno lasti Srbijo, Bolgarijo in Romunijo. Toda če bi merili s pošteno, politično in moderno mero volje narodov samih, bi kmalu nad vsak dvom ugotovili, da noče nobena teh satelitskih držav pripadati Vzhodnemu imperiju.

Nov Vzhodni imperij je bil — kakor imperiji starih časov — ustanovljen s silo in s silo je tudi skupaj držan. Njegova kreacija je bila v direktnem nasprotju s svečanostmi obljubami, ki jih je dala Rusija svojim vojnim zaveznikom. Ta imperij je sam po sebi izživ, katerega so se zavezniki končno odločili sprejeti.

Enajst sto let je stari Vzhodni imperij igral važno vlogo v svetovni zgodovini. Carigrad, njegovo glavno mesto, je bil idealno situiran za veliko svetovno mesto. Z večjim ali manjšim uspehom je branil vzhodna vrata Evrope; tvoril je bogat sedež trgovine in njegova civilizacija je izvajala svoj vpliv v Evropi in Aziji. Carigrad je padel, ko je postala Zapadna Evropa brezbržna za njegovo usodo in sovražna njegovim komercialnim interesom.

Danes bo v Zapadni Evropi malo ljudi, ki bi bili voljni prerokovati enajst sto let življenja novemu Vzhodnemu imperiju, ki nima ne materialnih ne moralnih ne intelektualnih sil, potrebnih za stalnost tako velikega imperija. V današnjih dneh in današnji dobi je ta imperij navaden anahronizem ali starinsko čudo.

Amerikanci kakor tudi Evropejci so pričeli zdaj to uvidevati. Zed. države, Velika Britanija in Francija delajo zdaj načrta za obrambo svojih lastnih nazorov in življenjskih standardov. S temi vidiki pred očmi delajo načrte za rekonstrukcijo ali obnovo Zapadne Evrope. Čim si pribore te države zopet gotovo mero stabilnosti in prosperitete, ne bo imel novi Vzhodni imperij za nikogar več privlačnosti v Zapadni Evropi.

BESEDA IZ NARODA

Iz urada dr. sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ

Cleveland, O. — Članstvu tem potom sporočam, da bom ta mesec še pobirala asessment tretji ponedeljek, dne 19. januarja med 6 in 7:15 uro in pa ker pride 25. ta mesec na nedeljo, bom pobirala asessment v soboto 24. med 6 in 8 uro zvečer; obakrat v prostorih šole sv. Vida soba št. 2. Članstvo je prošeno, da če le more, čim prej poravnajo svoje obveznosti, to se pravi, katera le more, naj stori to še 19. januarja. Za ta mesec je tudi razpisanih 50 centov za društvene stroške.

Zadnji teden tega meseca bom izven mesta in do takrat bi pa rada spravila v red kar se da. V upanju, da boste upoštevali to mojo prošnjo, sem s pozdravom vaša tajnica, Maria Hochevar.

Mučenec in rabelj

To pa vam govorim, ker sem sam videl, kako se je zgodilo. Ne zato, da boste mene obučevali, ker sem bil že v grobu in sem zdaj spet med vami, marveč zato, da moja beseda da potrjenje, kako je bila milost božja v tistih trenutkih res z njimi in kako so umirali, prav kot mučenci umirajo. Kdor ni neumen, naj razume!

Vse to se je zgodilo tako naglo, ali pa smo bili že tako čisto onstran, ker smo vedeli, na kakšno pot nas vodijo, da se ne morem več čisto določno domisliti, kako je bilo. Tega, kar je bilo v tistih trenutkih v meni, še sam ne znam umeti docela, kaj da bi drugim razlagal. Kar pa sem z očmi videl, mi je ostalo bolj od vsega in vredno je, da svet ve tudi za to.

Drug na drugem smo ležali, na pol goli že, ker so nam oblačila pobrali. Gani pa tudi nismo mogli. Kovinska vez je rezala v zapetosti prav do kosti. Pa tega nihče več ni čutil, ker smo bili že docela otopeli za vsako bolečino. Samc. pritrjene molitve so se mešale z brnenjem motorjev, ki so nenadoma utihnili. Obstali smo. Trenutek tišine, nato pa kletve, posvajanje, smeh, nič podobnega smehu vedrih, iskrenih ljudi.

Pehali so nas in suvali, bili nas z brzostrelkami in z bikovkami opletali čez naše glave, da smo bili vsaj tisti, ki smo prav zgoraj ležali, krvavi in marogasti, še preden smo pocepali z vozila na gozdno cesto.

Bil pa je med nami tudi fant, morda mlad mož ali kaj. Kje naj bi vedel njegovo ime! Ni kolikor nisem čul, obraza njegovega nisem videl nikoli prej. Ta le ležal prav na dnu. In ko je prišla vrsta nanj, se je sam dvignil in se vstopil na sredo voza, da smo ga spodaj vsi, ki smo tam že stali pripravljene, za poslednji križec pot, čisto določno videli. Drugi so se že opotekli ob cesti v vrsto, ki se je daljšala bolj in bolj. Ta pa je še vedno stal tam, roki čez hrbet zvezani, v obraz pa tako strahovito blede, da je vsak mislil: ta pa ne gre v grob, marveč iz njega prihaja. Oči pa so mu tako čudno svetlo sijale, da se kar nismo mogli odtrgati od njegovega obraza.

Vrgel je glavo vznak in se zagledal v nebo. Resničen smehljaj mu je preletel lice in že nam je bilo, da bi se nasmešili z njim, ne da bi vedeli, čemu. Bilo je, kot da je molil in da je v svoji molitvi videl nekaj, česar mi nismo videli. Tisto nekaj je moralo biti na nebu, kjer je junijsko sonce sijalo čisto tako, kot nam je sijalo, kadar smo se s koso trudili v senožetih.

Vse skupaj je trajalo samo

trenutek. Kajti brž ko je tako gledal, se je našel nekdo od teh, ki so nas vodili v grob, in ga s kopitom sunil v hrbet, da se je prekopienil na obraz in se kot posekan štor prevrnil z vozila na cesto. Pa se je pobral in je vprašujoče pogledal tega, ki ga je pahnil in je zdaj stal ob njem. In vsi, kar nas je bilo tam okrog, smo čuli, kako je z otroškim glasom dejal:

"Čemu me biješ? Sam vem, kje mi je pot?"

Rabelj pa ga je udaril divje še bolj, to pot čez obraz, da se emu je preko oči potočil črn curek krvi. In spet smo čuli, kako je govoril:

"Bog ti odpusti, jaz ti nimam česa odpustiti."

Rabelj pa ga je zgrabil za ramo ter ga porinil v sredo med nas. Tako nam je bilo, kot da nam je Bog poslal svoje ga angela, ki nas bo spremljal na poslednjo pot.

Stopali smo po trije, po štirje, po več drug ob drugem. Cesta se je nenadoma pretrgala. Zavili smo v breg, bosi in krvavi že vsi, opotekajoči se prav do tal, kot bi resnično vsakega od nas prečni križec tram pripogibal k tlom. In molili smo kar naprej. Bolj ko so rjuli, psovali in bili po nas, naj molčimo, bolj smo molili. In bolj ko smo peli, več je bilo veselja v nas, ponos je bil viden vseh, pesem slovesna in mogočna še bolj.

Tisti fant z bledim obrazom je stopal korak pred menoj. Rabelj pa, ki ga je prej pahal z vozila, ga je spremljal tudi zdaj. Na sleherni korak ga je udaril s kopitom ali bikovko, ki je mojstrsko sukal z levico. Pa fant ni zastokal, ni vzdihnil, samo pel je z nami vsemi in od časa do časa — je s toplim nasmehom pogledal rabelja, da je bil ta divji še bolj in je še bolj divjal s svojo oikovko po njem.

Tam na tisti kraški goljavi se je zgodilo poslednje, kar se nam je imelo zgoditi. Kaj bi govoril o strahotah tistih trenutkov! Naj jih kdo drugi, ki je bolj spreten od mene, popisuje. Padali smo in vstajali spet, opotekali se na to in ono stran in kri je tekla, kaj tekla, lila je iz porozanih uhljev, iz iztaknjenih oči, prebodeh zob, razbitih hrbtov, ne, ne, nič več nočem tega.

Medlo sem videl skoz krvavo meglo, kako so tam daleč spredaj nekje, vsaj zdelo se mi je, da je daleč, omahovali, kot so bili zvezani, v prazno. Pesem je utihnila. Prasketanja in drdranja nisem čul, ker mi je v ušesih brnelo od udarcev, ki so ven in ven padali po meni. Samo neznošno mrzek vzdih po smodniku in po slani, sveži krvi, ki se je parila pod žgoticam soncem, mi je udaril v nos.

Tedaj sem čul, kako je fant spredaj glasno izgovoril:

"O Bog moj, zahvaljen, zahvaljen za vse! Tudi za to uro zahvaljen!"

"Pes beli!" ga je rabelj spet usekal z bikovko in se hripavo zasmel. "Naj te reši tvoj Bog, če te more!"

In fant ga je pogledal veselo, to sem dobro videl:

"Ne prosim ga, naj me reši, prosim ga, naj tebe reši, brat moj!"

"Norec!" je pljunil vanj rabelj in ga suval od daleč mimo rebi drugih rabeljev, ki so od obeh strani udarjali s koli, suvali z noži, s krivci, bili z bikovkami, posipali s soljo in obdajali s kisom. "Jaz nisem izdajalec, kot si ti pes, meni Bog ni potreben!"

Fant pa je molil in veroval... V tem se je zgodilo nekaj, kar je zastavilo vrsto, da smo obstali in gledali, kolikor smo še videti mogli.

Nekdo od rabeljev je dvignil

debel kol, da bi usekal po mladencu pred menoj, pa je nehotno z vislo lopnil po njegovem lastnem rablju. Ta je samo debelo pogledal in se upognil v omedlevo, ki jo je rodil udarce. Pa sta že prikočila dva druga, da bi ga dvignila. A fant pred menoj je bil urnejši. Pogledal se je proti njemu, ki je ležal na tleh in počasi odpiral krvave in osuple oči, čudno je skrivenčil vrsto, na katero je bil privezan, se s hrbtom obrnil k njegovim rokam in ga s svojimi prekrizanimi prsti, ki so bili sinje zatekli od vezi v zapetju, zgrabil za rame. Napel se je in ga dvignil, ne da bi videl, kaj počenja.

Mi in rablji, vsi smo ostrmeli.

Rabelj je pogledal obsojenca, ki ga je bil dvignil. Nekaj kot sram, kes ali kaj, se je tedaj zganilo v njegovih divjih, zdaj preplašenih očeh. Fant pa se je nasmešnil, toplo in drzno stopil naprej, kamor ga je potegnila vrsta tistih, ki so šli pred njim.

Zganili smo se tudi mi, kajti udarci z besnim kričanjem pomešani, so edaj še bolj divje deževali na nas.

Videl pa sem, kako je rabelj, ki ga je bil fant pobral, krvav čez čelo, odrinil dva, tri pred seboj in dotekel mladencu. — Padel je pred njim na kolena in zaklical:

"Odpusti!"

Ta pa se je sklonil k njemu in ga s krvavečimi usti poljubil na krvavo čelo.

Kot risi so planili po obeh in ju skoz svinčeni ogenj pahnili v brezo.

In dobro vem, da je mučenec vodil spokornika pred božje Jagne, prav kot je spokornik, prej rabelj, vodil mučenca do vrat življenja.

Miklavž Trpovec.

Medvojna ameriška pomoč Sovjetski zvezi

Dunajski list "Wiener Kurier" je pred kratkim Sovjetski zvezi osvežil spomin o tem, koliko so dobili med vojno in po vojni od Združenih držav.

List je navedel vse od jeepov (mali a odlični ameriški vojaški avtomobil — Op. ur.) do gumbov za vojaške uniforme, pa od traktorjev do perutnine.

"Wiener Kurier" odgovarja v svojem članku Sovjetom, ki silijo Avstrijo, naj zavrne ameriško pomoč ter izvede obnovo z lastnimi sredstvi. Omenjeni uvodnik pomeni višek v debati med Američani in Sovjeti, katero je povzročil sovjetski general Kurasov, ko je v govoru ob obletnici oktobrske revolucije rekel, da je "Sovjetska zveza dosegla svoj uspeh brez znanje pomoči".

"Wiener Kurier" piše, da je težko verjeti, da bi imeli Sovjeti tako kratek spomin in bi pozabili, da so zavrnili nacistični napad z zunanjo pomočjo. Ruske besede, ki so zapisane na ameriških jeepih, ki dirjajo po sovjetskem področju, menda vendar niso tako vabljive, da bi general Kurasov pozabil, od kod so ti jeepi prišli.

In kako je sovjetska armada korakala proti Dunaju? Cete, ki so prišle sem, so tudi bile deležne petnajst milijonov štirikot sedemdeset tisoč vojaških čevljev, ki so jih Združene države med vojno poslale njihovi domovini. Če pa Sovjeti niso korakali, pa so se vozili na nekaterih od 375 tisoč avtomobilov, katere jim je Amerika po zakonu o najemu in zakupu poslala.

Pri napredovanju Rdeče armade v Avstrijo — nadaljuje "Wiener Kurier", so jih verjetno ščitile eskadre letal, sestavljene iz 14.834 letal, ki so jih Združene države poslale Sovjetom. Sovjetske čete verjetno še danes uporabljajo nekatere od 131.633 brzostrelk, ki

ČE VERJAMETE AL PA NE!

"Če se ti ne boš naveličal kukati iz za debla in se iti pofoskanco, se jaz tudi ne bom, sem si mislil, ko sta se tako nekaj časa z medvedom kosala, kdo se bo drugemu prej umaknil," je dalje razpletal Gašper lov na medveda. Če ne bova prišla nikoli bližje, ne bo napak, sem si mislil. Dokler bova vsak na svoji strani debla, ne bo nič hudega in zastran mene se takole lahko igrava dva dni in dve noči, pa se še ne bom naveličal.

Umikal sem se kosmatinecu, skakal sem in tje, enkrat na levo, enkrat na desno, pa zopet krognikrog debla, kakor je bilo pač v mislih mojemu tovarišu v igri. Ker sem dobrega srca in vedno rad ustrezem drugim, sem vedno dajal zverini prednost in glavno vlogo, dočim sem jaz igral drugo. Nisem se mu hotel zameriti in sem se vedno le umikal, nikoli naskakoval. Videl sem, da mu je bilo to zelo všeč, ker parkrat sem čisto natanko videl, kako je kazal svoje bele zobe; gotovo se je režal.

V glavo mi je prišlo čudno vprašanje: kaj bi napravil, če bi se slučajno urajmalo, da bi bil jaz malce prekasen, kadar bi kosmatinec pridrsal okrog debla. No, to uganko lahko takoj rešiva, sem si dejal. Vzel sem klobuk z glave in ga držal nekoliko od sebe. Švssst — je rekel in klobuk je sfrčal iz moje roke daleč po gozdu, kot bi ga dobil v oblast kak tornado in se nekoliko poigraval z njim. Mislil sem, da je medved pihnil v klobuk in da ga je njegova sapa odnesla. Pa ne! S šapo mi ga je odgnal, kar mimo moje roke je švstnila njegova šapa še v drugo s taklo silo, da bi me bil skoro sam vzdih vrgel po gozdu.

Oh, stric imajo moč v ta-

so jih prav tako dobile od Amerike. Poleg tega so Sovjeti dobili med vojno od Amerike 1981 lokomotiv, 11.155 tovornikov vagonov, 160 milijonov metrov bombažnega in volnenega blaga za uniforme ter gumbce v vrednosti 1.647.000 dolarjev. List zaključuje, da še danes prihaja na račun za stalih pošiljk UNRRE veliko strojev, žitvine in drugega materiala za sovjetsko obnovo.

Oh, stric imajo moč v ta-

se tudi Lauschetov Bilček ni mogel strpeti več, tako je kar kopal od radovednosti. "Kaj me bo! Videl sem, da ne bova nikoli prišla skupaj in postal sem že kar skoro preveč predzren. Kot sem že prej le rekel, na misel mi je prišlo, če bi se ne našla kakšna pot, da bi medveda zapodil domov. Morda bi ga s čim oplasil. Če bi se, recimo, nenadoma ustavilo, da bi si stopila nepričakovano iz obličja, bi mu pokazal jezik in rekel: buuuu, pa bi se morda prestrašil in jo vili po gošči. Morda bi jo, morda bi jo pa ne. Načrt je bil sicer vabljiv, ampak si ga nisem upal izpeljati. Kaj, če bi se mi primerilo tako, kot se je živinskemu padarju, ki je bil poklican k bolni konjski mrhi.

"Kako je bilo pa tisto?" je vse občestvo hkrati zavpilo.

"Padar je konja preiskal in dognal, da ga črviči in da mu je treba dati zdravila v želo-dec. Pripravil je torej zdravilo, ga nasul v dolgo cev, del en konec cevi v gobec, drugi konec je pa sam del v svoja usta. Hotel je namreč pihniti v cev in tako poslati zdravilo v konja, ki ga drugače ni bilo mogoče. Pa se mu je vse skupaj pokrotivilo. Ko sta namreč tako držala padar in konj vsak en konec cevi v ustah, pa je konj pihnil prej kot padar in... saj veste, zdravilo je skočilo v padarja."

Veselo smo se zasmeli. Samo Jože je ni udaril z nami in nekaj premišljeval. Končno je pa le pripomnil: "Se sreča, da ni padar vtaknil cevi konju kam drugam, kot v gobec."

"Jože, ti boš doma imel," ga je pohvalil Gašper, "ki vsako stvar na vse strani preudariš."

Torej počakajmo do jutri, morda bo pa Gašper le katero pogruntal, da bi se rešil nevsene družine.

Resnica je kakor kopriva; kdor se je samo pritakne, ga opeče; kdor pa jo trdno in srčno prime, temu ne stori ničesar.

Čim več odvetnikov — daljši potopek; čim več zdravnikov — krajši postopek.

—Amerikanci so v letu 1946 pojedli povprečno 382 jajec na osebo.

Sin mrtvega

ROMAN
Karel Mauser

Kako ne bi jokala? Z rob-
cem je tiščala oči, potlej pa z
obema rokama grabila za kri-
že.

Pesem je umirala in vstaja-
la, zdaj so jo peli na gornji
strani vasi, zdaj na spodnji. In
če bi Jernej nič ne pel, Minca
bi vedela, da prav isto misli
kot ona.

Nato so se zbraliredi vasi.
Minca je vse poznala po petju.
Brata, Kocjanovega, Gregel-
novega, Hajmanovega, Matijev-
čevega, toda njene misli so bi-
le samo pri Jerneju, kateremu
je morala naskrivati napravliti
pušelj.

Pozno v noč je petje utihni-
lo. Minca je slišala, da je
prišel brat. Čakala je na Jer-
neja. Ni ga bilo. Slišala je
posamezne hripave vriske, ki
so se addaljevali, toda Jerne-
jevega ni bilo vmes.

"Morda je pijan, pa ni ho-
tel priti", ga je izgovarjala.

"Ali pa mu je tako hudo kot
meni", je zajokala spet med
rože.

Potlej se je oddale utrgalo
hripavo ukanje. "Jernej je",
je toplo obšlo Minco. Pa so jo
spet polile solze, ko se je spom-
nila, da ne bo dolgo, ko Jer-
nejev vriske ne bo več preletel
vasi in pol drugo leto ne bo
več potrkal na njeno okno.

In ni mogla zaspati.

Dneve, ki so še ostali do vpo-
klica, je Jernej skrbno izbral.
Doma je delal kot živina, Klevž
je venomer hodil za njim, kot
da se ga mora v tem času na-
gledati za poldrugo leto. Sko-
raj vsak večer pa je Jernej od-
šel na vas, pel s fanti in po-

zno v noč povasoval. Minci je

imel toliko povedati.

Zaleharjev še pride pod

okno?"

"Nič več."

"Seveda, čaka, da jaz odi-

dem."

In obema zmanjka besedi.

Oba se bojita dneva, ki se bli-

ža in ki ju bo ločil za toliko

časa. Kaj vse se lahko zgodi

v poldrugem letu.

Kakor da so bili zdaj dnevi

privezani, od zdaj pa odvezani,

se zdi Jerneju. Kakor bi z bi-

čem mahnili, je od jutranje zar-

je do marij. Dan mine, kot

bi trenil. Za Jerneja hitro, za

Minco še hitreje.

Na koncu vendarle pride zad-

nji dan, zadnja noč pred od-

hodom. Pušeljci so narejeni,

srca nalita z otočnostjo in ža-

lostjo. Jernej zdeva svoje

stvari v kovčeg, ki mu ga je

napravil Boštetov Pavle. Pe-

riilo, mašno knjižico, Minčino

sliko, očetovo fotografijo dene

prav na dno. Na vrh pride,

kar so pripravili mati. Poga-

ča, kos svinjskega plečeta, klo-

baze in zaseka in še to in ono.

Pot je dolga in dolga dela

človeka lačnega.

Ko je kovčeg poln, gre Jer-

nej na vas. Po pušljah, da ne

bo brez njega. Klevževa dva sta

kar motoglava od žalosti. Ko

Jernej odide, si ne vesta reči

ene same besede. Neža je ob-

jokana, Klevž pa se vleče kakor

megla po hiši.

"Le kaj bova počela brez

njega?", zahlipa Klevžarica.

"Kaj bova počela? Potrpiti

potreba. Bog pomagaj", se

skuša Klevž narediti trdnega.

Pa ni od sreča. Samo zato,

da mu jok ne zaveže grla.

Vpolicanci so še vsi pri Pe-

harčku, ko pride Jernej. Za

slovo ga je treba še kak liter

zvrniti v domači gostilni. Ko-

dranov je tudi zraven.

"Korajžo, fantje. Vse mine,

tudi vojaška. Za dekleta je še

dobro, da gresle malo po sve-

tu. So potlej bolj krotke. Sem

poskusil."

Vse je spravil v dobro voljo.

"Za Minco se nič ne boj, Jer-

nej. Zaleharjevemu bom že jaz

stopal na prste."

Ko so se napili korajže, so jo

potegnili na vas. Dekleta so

že kar čakala po oknih.

"Polje, kdo bo tebe lju-

bil..."

Jernej jo je vzdignil. Niso

vpili, peli so tiho, tako da so

se dekliska srca stiskala od ža-

losti.

..Kdo bo tebe ljubil,

ko bom, ko bom jaz k

vojakom šel.

Križana gora, kdo bi se mo-

gledal držati solz? Solze kapa-

jo na rožmarin, na roženkravt,

na nageljne, na fuksije in na

belagonije. Dekleta jokajo, ne

morejo sproti brisati solza. Ne

bo jih, da bi vzdignili pesem v

jasni mesečni noči, ne bo jih

v dolgih zimskih večerih, ko je

tak dolgačas, da Bog pomagaj.

Sama bodo dekleta. Fanti-

čki bodo dobili besede, če jih

Kedranov ne bo krotil.

"Aufbiks, mi gremo", sliši

Minca brata. Preveč ga je po-

pil.

Psi lajajo po celi vasi, ne-

mir je vsepovsod, luči še gori-

jo po hišah.

Saj fantje odhajajo.

Mesec leze proti Jelovci, ko

grla utihnejo. Zdaj pa pod

okna po pušljice in domov.

Minca ne more do besede.

Komaj kakšno reče, se ji že

vsujejo solze.

"Saj me ne bodo ubili. Če

grem prej, prej bom prost.

In morda je za oba najbolji

prav."

Jernej pametno postavlja be-

sede.

(Dalje prihodnjič)

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Dolje preko Tista)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Veliko besedo med nižjimi ofi-
cirji imajo zlasti Črnogorci in
Makedonci. Hrvatje in Slovenci
ne uživajo pravega zaupanja.
Res da v brezverski državi, kot
je sedaj Jugoslavija uradno, ne
vprašujejo po veri, vendar ne
uživajo zaupanja tisti, ki so bili
rojeni kot katoličani. Vsi vedo,
da je bil tak vzgojen v zapad-
nem duhu in mu ne morejo vee-
piti polne boljševiske miselnos-
ti.

HITLERJANSKA MLADINA. — Ker vedo, da se starejši
še zmeraj drži nekaj od starih
časov, zato skušajo vzgojiti naj-
mlajše v čistem komunističnem
duhu. Tudi Hitler je to vedel, da
starih ne more dobiti popolnoma
zase, zato je začel vzgajati po-
sebno "Hitlerjevo mladino." Ta
je potem fanatično delala, kar je
hotel "vodja." Tako mislijo tu-
di v Jugoslaviji, da je treba
vzgojiti tako titovsko mladino,
ki bi po fanatično drvela za svo-
jim voditeljem. Poročajo, da bo-
do v srednje šole vpeljali novo
telesno vzgojo, ki bo priprav-
ljala za vojaški stan. Kdor bo
član te mladinske organizacije
in se udeleževal vseh njenih vaj,
bo imel tudi prednost pri voja-
skih. Namesto, da bi služil dve
leti, bo zadosti eno leto. Kakor
fašisti in nemški nacisti bodo te-
daj vezbali jugoslovanski komu-
nistji mladino za vojsko.

OTROCI. — Ker že govorimo
o otrocih, ni morda odveč, če opo-
zorimo, da je vprašanje otrok v
Jugoslaviji še posebno težko
vprašanje. Radi dolgotrajnih
medsebojnih bojov je na Hrva-
škem, še bolj v Bosni, pa tudi v
Makedoniji veliko število sirot
brez očeta in matere. Dobri lju-
dje store kar morejo, toda drža-
va bi bolje storila, da bi poskr-
bele za te otroke, kot za vojsko.
Tudi bolezn med otroki je obli-
no. Zlasti poročajo, da je veliko
slučajev jetičnih otrok.

NO JA, SPET VOLITVE! —
Pri vseh nesrečah, ki zadevajo
nesrečno jugoslovansko ljudstvo
pod nesposobnim Titovim reži-
mom, ki misli samo na vojsko-
vanje, je vendar včasih malo ve-
selja. Vselej je veselo v Jugosla-
viji, kadar se gredo volitve. Na
Slovenskem so se šli spet
volitve; nekaj 23. nov., nekaj
30. nov. in 7. dec. Volili so tako
imenovane krajevne odbore. V
"stari" Jugoslaviji so bili to ob-
činski odbori, v "novi" se te be-
sede boje, ker je pač stara oni
pa so mladi.

Če rečemo, da so volili ne sme-
te to misliti po "starem." Vča-
sih je namreč pomenilo voliti iz-
birati med raznimi kandidati ali
strankami, kar se je komu zde-
lo boljše. Danes je tako mislje-
nje v Jugoslaviji zastarelo. Se-
daj se nič več ne izbira, ampak
samo potrdi. Če ne zlepa pa z
grda. Zakaj pa imamo žandarje
in še Ozno po vrhu!

In tako so Slovenci spet šli vo-

sredstvo zoper vsako bolezen.
Ze zgodaj so spoznali, da je
kajenje in zdravljenje s toba-
kom postalo strast, toda šele v
17. stoletju so se začeli pojav-
ljati pomisleki proti uporabi
"Herba nicotina" — tobačne
rastline, kakor jo je imenoval
francoski botanik Delechamp
leta 1568 na čast Jeanu Ni-
cotu, kot zdravilo. Polagoma
so izdale posamezne države
prepovedi glede uporabe toba-
ka za kajenje in zdravlilo.

V začetku 18. stoletja so bi-
le prepovedi deloma ukinjene.
Nastale so prve tobačne tovar-
ne. Tedaj se je splošno razšir-
ril zlasti tobak za njuhanje.
Napoleonove vojne so poskrbe-
le, da se je kajenje razširilo po
vseh Evropi. V revolucionar-
nem letu 1848 so bile doprav-
ljene zadnje prepovedi. Po
končani krimski vojni l. 1856
je pa cigareta slavila slavno
pot po vsem svetu.

Čeprav so ugotovili že kon-
cem 18. stoletja, da tobak
kvarno vpliva na delavce v to-
bačnih tovarnah in o škodljivi-
vosti pisali, je tobak veljal še
vedno v 19. stoletju kot zdra-
vilo in predhodno sredstvo
proti raznim boleznim, na pri-
mer koleri.

Leta 1828 sta Posselt in
Reiman odkrila v Heidelbergu
učinkovito sestavino tobač-
ne rastline, alkaloid in ga na-
čast Jeanu nazvala nikotin.

Vsebinsa tobačnega alkaloi-
da je odvisna od vrste kraja in
gnojilnih pogojev, časa žetve
in ravnanja s peresi. Povpre-
čna vsebina nikotina znaša
1,5% celotne tobačne teže.

Tako ima na primer petgram-
ska cigara 75 miligramov ni-
kotina, enogramska cigareta
15 miligramov nikotina. Če za-
vžije človek 50 do 60 miligra-
mov nikotina, se zastrupi in
umre. Pri kajenju se pa veči-
na nikotina uniči. Kljub temu
pa povzroča redno in zlasti
pretirano kajenje zdravstvene
okvare, ki so danes večinoma
natančno znane in preis-
kane.

Zakaj kljub temu kadi staro
in mlado in oba spola? Saj se
še celo narodna pesem norču-
je iz žensk kadič: "Tobak: je
Bog ustvaril le za moški stan,
še ženske ga kadijo, pa jih nič
ni sram. Tri pipe ga skadijo,
v jarku obleže, boli jih glava,
trebuh in črevesje vse."

Ljudem ugaja kajenje iz več
razlogov. Mladi svet se hoče
uveljaviti, postaviti in pokaza-
ti, da zna in zmora toliko kot
starejši, pa jih posnema. Mno-
gi kadijo, da utešijo živčno na-
petost in smatrajo, da jih ka-
jenje telesno ali duševno osve-
ži. Zajame jih nekaj prijeten
občutek, ki povzroča enak do-
jem kot ga dobe v topli sobi
pozimi. Kajenje povzroča sa-
mozadovoljnost in pospešuje
družabnost, za nekaj časa po-
spešuje tudi napeto delavnost,
zlasti pri duševnem delu. Ni-
kotin pa je sam na sebi škod-
ljiv in človeka slabi in utruja.

DELO DOBIJO

Delo dobiJO

Strojni operaterji, Milling
Machine, Drill Press, Horizontal
Boring Mill, Vertical Boring
Mill, Planer. Si sami setajo.
Shift je od 3:30 popoldne do pol-
noči.

Joy Manufacturing Co.
23000 St. Clair Ave.
(17)

MALI OGLASI

Samo \$2,500 takoj

Potem pa \$45.45 na mesec po-
vrhu davkov, kupi nov 4 sobe
bungalov blizu E. 200. ceste.
Plinska gorkota, peščen dovoz,
se lahko takoj vselite. Naj vam
ga razkažemo še danes.

Lou Herzog & Associates
620 E. 200. St.
IV 5143.
(Jan. 14, 21, 28)

Stanovanje iščeJO

Družina 3 odraslih oseb, ki
vsi delajo, potrebujeJO 4 do 6
sob na vzhodni strani mesta.
Pokličite R. Zorman, podnevi
LI 3213, zvečer MU 2128. (9)

Lepa prilika

Sprejme se mladega moškega,
da bi pomagal v mesnici. Ima
lepo priliko, da se izuči mesar-
ske in grocerijske trgovine. Po-
kličite GL 7810. (9)

STEVE F. PIRNAT

6516 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio—HE 3500

POŠILJA DENARNA NAROČILA v Evropske države, vse pošiljave so
jamčene.

PRODAJA ZABOJE za obleko in jestvino, sprejema pakete ter vse po-
trebno uredi za odposlati v stari kraj.

VRŠI URAĐNE NOTARŠKE POSLE: za točno in vpludno potrditje se
cenjeni rojaki lahko zaupno obrnete na naš urad.

STEVE F. PIRNAT

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali
ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite
se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
HE 2730, 1146 E. 61st St.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA
BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE
FRANK CVELBAR, lastnik.

Našim naročnikom v Chicagu

naznanjamo, da sprejema naročnino za naš list, kakor tudi
za oglase: TISKOVNA DR. "EDINOST" v Chicagi, na na-
slovu 1849 W. Cermak Road.

Tam vam pomagajo tudi sestaviti na željo razne ogla-
se, zahvale in naznanila, itd. ter iste nam pošljejo za objavo.

V Palestini je akutno pomanjkanje raznih nučnih potrebščin radi bojev med Arabci
in Judi. Slika nam kaže skupino ljudi v judovskem delu Jeruzalema, ki čakajo z raznimi
posodami, da dobe tako potrebnega petroleja, ki ga rabijo za kuhinjske kakor tudi grelne
peči.

Kadar potrebujete zavarovalnino

proti ognju, viharju, za avtomobila,
šipe itd., se lahko in zanesljivo
obrnete na

L. Petrich — IV 1874
19001 KILDEE AVE.

SEDMAK Moving & Storage

ALSO
LIGHT EXPRESSING

1024 E. 174 St.

KE 6586

Bolezni na mehurju in žlezah

Ako imate težave z vodo in vas peče
v odvodnem kanalu, ali če morate
večkrat na vodo ali čutite bolečine v
hrbtu, je to nevarno znamenje. Po-
svetujte se z zdravnikom, ki ima 15
let uspešne izkušnje v boju s temi
težavami.

DR. PAUL W. WELSH HYDROPATHIC CLINIC

423 Citizens Bldg., 330 Euclid Ave.
Telefon MAin 6916

Uradno ure: 10 do 4 razen ob sredah
in po dogovoru

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

You can't feel and look your best
unless you do. If you are in
doubt, we invite you to make the
following test of our claim.

Get a package of sixty, One-A-
Day (brand) Multiple Vitamin
Capsules. Take one capsule every
day for sixty days. If you are
not satisfied your druggist will re-
fund your money. Be sure to
get One-A-Day (brand) Multiple
Vitamin Capsules, the kind that
has this trademark

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
MILES LABORATORIES, INC.
Elihu, Indiana

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja
pisal IVAN ZOREC

"Vsak je svoje sreče kovač," je prior odmahnil. "Jaz, to sem že sklenil, ne bom tregel na košček kruha, ki bi mi ga kdo milostno vrgel: sam si ga poiščem, da mi bo všeč po velikosti in po okusu."

In je še tiste dni šel in storil tako.

Patru opatu je ob srcu bilo hudo, da je kakor z uma taval po samostanu in po polju. Boječina se je še shujšala, ko mu je brat Inocencij baron Tauf-fer, profesor na ljubljanski gimnaziji, že čez nekaj dni poslal glas, da samostanu res že bijejo zadnje ure.

"Pa se zgodi volja božja!" je v svoji kapelici pokleknil pred tabernakelj in se tiho zjokal. Solze so kanile na roko pričujočega Boga in jo umečile, da se je počasi stegnila in mu požala srce. Potolažen in skoraj močan je vstal in šel.

Zunaj je potlej zvedel, da ga na porti čaka Trlep s sinom Francetom. Spomnil se je, koliko žalosti in skrbi mu je prizadeval tudi Trlep, vzdihnil je in mu vse odpustil.

"O, kaj pa vidva?" ju je prijazno pozdravil.

"Na očitno spoved sem prišel," se je Trlep presotpil in pogledal v tla.

"Očitne ni več treba, saj že vem vse."

"Tako prosim za zamero, anti drugače si nismo mogli pomagati."

"Že prav, že prav: možite in ženite se kakor vas je volja."

"Bog vam povrni vse, pater opat."

"Ti pa pojdi po vsej gospodščini in vsem, ki se kaj želijo, veli, naj neutegoma pridejo, da jim ustrežem, dokler še morem in smem."

"Kaj?" je Trlep zinil in prebledel.

"Stori, kar sem ti velel. Zdaj dobo te svetnega graščaka in nič ne veš, ali bo kaj prida voljan."

"Graščaka?" je Trlepoma od strahu klobuk pal na tla. "Kaj ne dobomo zemlje mi?"

"Beži, beži. Cesar si jo vzame vso in svojega graščaka vsadi med vas."

"Kaj take so cesarjeve postave?"

"Tudi take, Trlep, tudi take. Ali jih ne poznas? Saj si me zmerom tako rad učil, kakove so nove cesarjeve postave."

Trlep je zardel in v srcu grdo preklel cesarja in vse njegove stare in nove postave, ki kmetu danes nekaj dajejo, jutri pa vse jemljejo.

"Če je tako, pojdemo nad cesarja, da bi stiški samostan pustil na miru!"

"Cesar ni Sotečan. Ne nori mi več ubogih ljudi, samo pojdi in jim povej, kar sem ti naročil; pojdi, saj si nava- jen potovod njih."

Trlep je še bolj zardel, pa- ter opat pa se je obrnil in šel svojo pot.

Potrta in ponižana sta od- motoglavila tudi Trlep in Fran- ce.

"E, Vrbičev gospod je le pravo vedel, ko se je veril, da si vso meniško zemljo obdrži ce- sarska gosposka," se je Fran- ce spominjal, ko sta se počasi bližala Poberetovi domačiji.

Trlep je molčal. Hudo mu je bilo za dobrimi menihi in preveč starih želja po samo- stanski zemlji se mu je utrnilo. "Oče, ali kaže svatovati ob žalosti za menihi?" je France postal.

"Se so tu. Odlasati ne sme- mo. Kar moreš danes, ti uteg- ne biti nemogoče že jutri. Da le tiho in brez hrupa opravimo,

pa bo," je Trlep težko in le ka- kor odsekano povedal svojo misel.

"Če se le ne bo zdelo grdo?"

"Kdor nima oči, nudi zamudno; če pa vidi vsaj na eno oko, že hodi varno in srečno."

"Pa vendar..."

"Glej bistro in drži, da ti lo- viti ne bo treba."

Tako sta šla in sta snubila od umirajočem samostanu.

XXXXVII.
Poletje je dalo dosti strni; za kruh, hvala Bogu, ne bo si- le. V deželi je že jesen; lepa, sončna je bila. Prstenina je bila zdrava in obilna, ajda, čr- na in siva, je rdela in hitro zo- rela.

"Medu je letos dosti," so si čebelarji oblikovali prste, ko so podirali čebelje panje.

"Tudi sadje je obrodilo, da so se veje kar šibile."

"Bog daj srečno menihom," so hvalo vedeli vsi. "Letos, glejte, niso pobirali ne deseti- ne ne drugih dajatev."

"Anti vedeli so, da jim bo zdaj zdaj iti iz Stične. Kaj bi še grabili in drugim v golt tla- čili?"

Le Trlep si kar ni mogel od- pomoči. Novice, ki jih je s Francetom zvedel v samostanu, so ga močno skelele. Menihi so se mu že smilili, še huje pa mu je bilo za njihovo zemljo. Na- posled je po Matevžku vsej so- seski poslal glas, kakor mu je velel pater opat.

Vendar nihče ni precej tek- el v Stično, da bi si še kaj izvil iz meniških rok; slehernega je bilo nekako sram moledovanja,

ko so si menihi sami že vezali beraško culo, vse črno se jih je zgrinjalo le v Mali Gaber, da bi se posvetovali z umnim Trlepom.

"Menihov je prav za prav škoda," je ta oni napeljeval; "če pa jih je res volja, nam še kaj pomagati, naj nam zem- ljo dajo v pravo last."

"Prej bi bili morda mogli, zdaj najbrž ne smejo več," je Trlep sam žaloval za njivami, ki si jih je mislil kdaj že la- stiti; "cesar sam je že roke stegnil po njihni zemlji."

"Pa tudi prej je niso smeli trgati in razmetavati," mu je pomagal Vrbičev gospod; "sa- mostanska zemlja ni osebna last menihov, kar imajo, mora- jo vse zapustiti naslednikom."

"Ali je cesar njihov nasled- nik?" so se upirali. "Dado naj, pa je, cesar se pa obriši, kaj mu mar naša zemlja!"

"Ne kvasite praznih!" se je Vrbičev gospod posmehtil. "Kje pa je tista naša zemlja?"

O, v drugih rokah, ker je dr- žati niste znali! Tudi meni- hom ni pala kar z neba, vi sa- mi ste jo metali za njimi. Ali ni res, Trlep?"

"O, res," je Trlep glasno vz- dihnul. "Moji pradedje so bili mogočni svobodnjaki, jaz pa sem meniški tlačan, ker so pač zemljo dali iz rok!"

"Ne samo tvoji, predniki tu- di vseh vas so prevolno iz rok spuščali svobodo in njive."

"E, tudi po sili sonam jih jemali."

"Zakaj pa se niste upirale, mile Jere, lene? Pa kaj? Sa- mo ponosen človek se moško upre krivici; suženj, hlapec pa pokleka in ponižno čaka, da bi ga iz stiske kar po čudežu iz- motal Bog sam."

"E, Vrbičevi," je zmajeval mož, ki je tudi bil lačen zemlje, "siromaki smo bili, kakršni smo še zdaj. Kako naj bi se rebri li hudi gosposki?"

"Ta skrb vas ni trla nikoli! Pokorno ste vselej kar šli in tuju na vsaki krtini zgradili grad in mu potlej še šibo na-

makali, da vas je z njo kroti- vičili!"

"Da, res," je Trlep pritego- val Vrbičevemu gospodu, "ubog in nesvoboden človek ni za nič."

"Vedite vsi vsaj za posihmal, da morete zemljo ljubiti ka- kor očeta in mater in da je ni- koli ne smete spustiti iz rok. Kdor nima zemlje, je berač in kakor jesensko listje: vsak piš- ga odfrkne Bog vedi kam!"

Može so molčali in bolščali v tla.

"In nikar ne jadikujte v ne- moči, ki vas še hromi," so se gospodu smilili. "Zemljiška gosposka bo prešla kakor je pri- šla, čas jo bo vzel. Vse mine, le zemlja je večna. Složni, zve- sti si bodite; če ne že vi, jo va- ši otroci dobodo vso v samosvo- jo last."

"O, jaz sam bi jo že rad," je Trlep spet vzdihnil.

"Saj je vaša, po božjih po- stavah je vaša. Bog sam vas je vsadil vanjo; redi vas, iz nje ste, mati vam je."

"Že že, pa to so zrojli bese- de. Kaj ko bi vi napravili pi- sanje do cesarja, da bi nam jo precej vrnil v pravo last?"

"Oh, ne beračite znerom! Ko boste v ljubezni do nje zadosti močni, si jo vzamete sami!" se jih je Vrbičev gospod že nave- ličal. "Zdaj rajši ne zamudite, lepo do patra opata scopite, do- ber mož je, še vam lahko ustre- že, če vas tišči kaj posebnega."

In so vzdihuje vstali in šli vsak s svojo skrbjo, vsak s svo- jo željo.

"Kakor je čas res nepriklan- den," je tudi Trlep potlej po- vzemal, "svatbe pa le moramo kar brž opraviti, da nas kaj ne prehitijo."

St. Olaf Choir
Olaf C. Christensen, Director
MUSIC HALL
January 26, 8:30 P. M.

Admission: \$2.40, \$1.50, \$1.25, 90
Tax Included
Mail Orders at
Our Savior's Lutheran Church
1449 W. 58th St. WO 5997

ATTENTION
Veterans-Civilians
DE SIMIO SCHOOL
of
SHOE REPAIR

G. I. Approved
REGISTER NOW—DON'T DELAY
Learn a Profitable Trade
CLASSES:

8 A. M. to 1 P. M.
1 P. M. to 6 P. M.
6 P. M. to 10 P. M.
Interview at

418 FRANKFORT AVE.
or
Phone SU 5542

WE GIVE and REDEEM
EAGLE STAMPS

Cistilna razprodaja na

suknjah oblekah klobukih

bluzah krilih jopičih

slacks snow suits coat, legging sets

DA NAVEDAMO SAMO NEKAJ STVARI

Poleg tega, da kupite tukaj tako poceni, je tudi tako priročno za vas, če ku-
pujete v naši prodajalni. Dosti si prihranite s tem, ker dobite pri nas Eagle znamke.

ANZLOVAR'S DEPT. STORE

6214 St. Clair Ave. ENDicott 8042

"Da, nova gosposka bi uteg- nila kaj nagajati, čeprav jo po- stavijo nove cesarske postave," mu je Vrbičev gospod pritego- val.

"Hudič jo potiplji! Zakaj neki zavira tako rada, ko si nas kdo umno ali neumno obeša zakonski jarem?"

"I, gospodarna je, previdna je vsaka gosposka. Saj veš, Sotečan je Slabetu branil na Pljusko, da ne bi bil ob dobre- ga gospodarja na Slabetovini; opat pa je nemara hotel ukri- viti tebe in po svoje umečiti Franceta, da si fant ne bi mi- silil, kdo ve kako lahko se mu je tudi iz take hiše priženiti prav pred samostanska vrata."

"Bodi, kakor si hoče, samo da se je naposled vse tako prav razmotalo," so Trlepa obleta- le zgolj spokorne, prav nič uporne misli. "Ampak čudno je na svetu vendatle, da se včasih kar velike stvari lepo pretaknejo le zaradi ženske."

"V nobeni moški pesti ni to- liko moči, kakor je je v drob- nem ženskem srcu."

"Saj res: patra opata so od- makale Nežine solze, Pljuska- ričino srce pa je podžigalo Sla- beta, da se je rval z glavarijem in s cesarjem, dokler ni zma- gal."

"O, moč ženske je ljubezen," si je Vrbičev gospod molzel brado. "Z njo ti pr'amami raj

ali pa odpre pekel že na zem- lji. Ženska res dosti zmore, kaj prida pa sicer nikoli ni no- bena."

Trlep je molčal in se smeh- ljaj, Vrbičev gospod je dalje momljaj:

(Dalje prihodnjik.)

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Naznanilo delniške seje

Letna seja Slovenskega Narodnega Doma na 80. cesti
se bo vršila

v nedeljo 18. januarja 1948 ob 2 popoldne

Društveni zastopniki in posamezni delničarji so
prošeni, da se gotovo udeležijo te letne seje.

DIREKTORIJ S. N. D.

Direktorij Slovenskega
Delavskega Doma

15335 Waterloo Rd.

Cleveland, Ohio

naznanja vsem članom in društvom članom korporacije "Slovenski Delavski Dom," da se vrši

REDNA LETNA SEJA
KORPORACIJE

v nedeljo 25. januarja 1948

pričetek ob 2 popoldne.

Za direktorij Slovenskega Delavskega Doma,

VINCENT COFF, tajnik.

1870

1947

NAZNANILO IN ZAHVALA

S prežalostnim srcem naznanjamo vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je
Bog vzel v nebeške višave našega dragega soproga in
ljubljenega očeta

JOHN URBAS

ki je tako nenadoma, mirno in vdano v voljo Stvarnika
zaprl svoje mile oči dne 7. decembra 1947. Njegovo
blago dušo smo izročili Bogu, truplo pa materi zemlji
dne 10. decembra 1947 na Kalvarijo pokopališče.

Blagopokojni soprog in oče je bil doma iz vasi La-
ze, fara Planina.

Z veliko hvaležnostjo se želimo prav prisrčno za-
hvaliti Msgr. Hribarju za opravljeno slovesno pogrebno
sveto mašo in druge cerkvene obrede, kakor tudi Rev.
Cimpermanu in Rev. Ozimeku za asistenco pri sveti ma-
ši. Lepa hvala Rev. Cimpermanu za molitve ob zadnji
uri in za spremstvo na pokopališče.

Prav iskrena hvala društvu Najsvetejšega Imena
za molitve ob krsti. Lepa hvala članom podružnice št.
3 SMZ. Hvala Mr. Rakarju in pevskemu zboru Ilirija
za tako ganljive žalostinke.

Iskrena hvala vsem številnim prijateljem, ki so da-
rovali za svete maše, ki se bodo brale za mir in pokoj
blage duše našega prerano umrlega soproga in očeta.
Hvala vsem, ki so položili tako krasne vence in cvetlice
na krsto in tako okrasili njegov zadnji dom na zemlji.
Hvala vsem, ki so ga prišli kropit na mrtvaškem odru.
Hvala vsem, ki so se udeležili svete maše in pogreba
ter ga tako spremili do groba na pokopališču. Še pose-
bno hvala nosilec krste. Hvala vsem, ki so dali svoje
avtomobile pri pogrebu brezplačno. Najlepša hvala
Mrs. Matičič, Mrs. Susel in Mrs. Pavsek, kakor tudi
vsem drugim, ki so nam bili v toliko pomoč in tolažbo
v teh žalostnih dneh. Vam vsem skupaj naj bo Bog
plačnik! Hvala Mrs. Kristof iz Lorain, O., za udeležbo
pogreba.

Lepa hvala Aug. F. Svetek pogrebniemu zavodu za
vso pomoč in postrežbo ter tako lepo urejeni pogreb.
Predragi nam nepozabni, spavaj mirno v hladnem
grobu do svidenja nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

MARY URBAS, soproga
FRANK, JOHN in ANTHONY, sinovi
MARY poročena FAHLSTROM, in
VIRGINIA poročena WINGER, hčeri
ZETJE, SINAHE, VNUKI, VNUKINJE in
DRUGI SORODNIKI

Cleveland, Ohio, 14. januarja 1948.